

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 29 grudnia 2014 r.

Znak: WK-6100/29/4/14

Pan
Grzegorz Utracki
Wójt Gminy
Krzyżanowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 25 sierpnia 2014 r. do 6 października 2014 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Krzyżanowice za okres od 1 stycznia 2010 r. do 6 października 2014 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 29 października 2014 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W zakresie przygotowania w roku 2013 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego p.n.: „Przebudowa drogi transportu rolnego – ul. Dolna w Zabelkowie”, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w ogłoszeniu o zamówieniu w ramach opisu sposobu oceny warunku dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia zamawiający zażądał, aby wykonawcy wykazali, że dysponują lub będą dysponować: jedną osobą posiadającą uprawnienia drogowe lub budowlane, która należyć winna do właściwej izby samorządu terytorialnego w trakcie realizacji zamówienia, co było niezgodne z art. 26 ust. 2a, art. 22 ust. 4 w związku z art. 36 ust. 1 pkt 5 oraz art. 41 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm. a następnie z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.) a także art. 20a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 932 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu powinien być związany z przedmiotem zamówienia oraz proporcjonalny do przedmiotu zamówienia, natomiast wykonawca winien wykazać spełnianie ww. warunków nie później niż na dzień składania ofert, a nie jak zapisał zamawiający w trakcie realizacji zamówienia. Oprócz tego, zgodnie z art. 20a ust. 2 i 4 ww. ustawy o samorządach zawodowych, przed rozpoczęciem świadczenia usług transgranicznych,*

architekci bądź też inżynierowie budownictwa zamierzający świadczyć te usługi po raz pierwszy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, co dotyczy również lat kolejnych, zobligowani byli jedynie do przedkładania właściwej izbie samorządu terytorialnego odpowiednich oświadczeń o takim zamiarze. Ustawodawca rozróżnia bowiem warunek dysponowania osobą posiadającą wymagane uprawnienia budowlane od możliwości wykonywania danego zawodu regulowanego lub prowadzenia danej działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

Do przygotowania i przeprowadzenia postępowania powołana została komisja przetargowa, na mocy zarządzenia Nr 0050.110.2013 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 16 lipca 2013 r. Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził p. Grzegorz Utracki – Wójt Gminy Krzyżanowice.

- W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2013 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego p.n.: „Przebudowa ul. Krzyżanowskiej w Tworkowie łączącej drogą powiatową S 3516 z drogą krajową nr 45”:

* w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w stanowiącej jeden z dokumentów opisujących przedmiot zamówienia – „szczegółowej specyfikacji technicznej” zamawiający zapisał, że „materiały i urządzenia zastosowane przez projektanta uzyskały akceptację organów uzgadniających, z związku z tym dopuszcza się materiały i urządzenia równoważne w stosunku do przywołanych w ww. dokumentach, jednak winny one uzyskać akceptację organów Zamawiającego a także uzgadniających. Rozwiązania równoważne zgodnie ze swoją definicją, muszą posiadać parametry nie gorsze niż wskazane w ww. dokumentach”. Natomiast w części „szczegółowej specyfikacji technicznej” dotyczącej zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem zabezpieczenia „istniejących sieci średniego i niskiego napięcia (...), zamawiający wskazał, że zakres robót obejmuje zabezpieczenie istniejącej linii kablowej niskiego napięcia oraz linii teletechnicznej rurami ochronnymi dwudzielnymi A 110 PS „AROT”. Ponadto, projektant wskazując materiały związane z zabezpieczeniem kablowych linii energetycznych i teletechnicznych stwierdził: „W projekcie zastosowano odpowiednio rury typu A 110 PS prod. AROT”. Zamawiający tym samym dopuścił wprowadzenie zastosowania rozwiązań równoważnych, w stosunku do opisanych przy pomocy znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, zastrzegł jednak, że wymaga to akceptacji jego i innych organów. Powyższe mogło naruszać zasady uczciwej konkurencji i było niezgodne z art. 29 ust. 1 - 3 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych. Stosownie do powołanych przepisów, zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję, natomiast w przypadku wskazania znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, jeśli jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, wskazaniu takiemu towarzyszyć muszą wyrazy „lub równoważny”,

* w zakresie warunku dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia zamawiający zażądał, aby wykonawcy wykazali, że dysponują lub będą dysponować: jedną osobą posiadającą uprawnienia drogowe lub budowlane, która należeć winna do właściwej izby samorządu terytorialnego w trakcie realizacji zamówienia, co było niezgodne z art. 26 ust. 2a, art. 22 ust. 4 w związku z art. 36 ust. 1 pkt 5 oraz art. 41 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm. a następnie z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.) a także art. 20a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 932 z późn. zm.),

* w opisie sposobu dokonywania oceny spełniania warunku udziału w postępowaniu w zakresie wiedzy i doświadczenia wymagano, aby wykonawcy wykazali, że wykonali nawierzchnie o odpowiedniej ilości z kostki betonowej, tym samym zamawiający ograniczył możliwość spełnienia ww. warunku ubiegania się o zamówienie do doświadczenia przy wykonaniu nawierzchni z kostki z określonego materiału. Stwierdzić należy, że na rynku dostępna jest również kostka z innego niż beton materiału, natomiast w przedłożonej dokumentacji brak jest uzasadnienia dlaczego zamawiający dokonał takowego ograniczenia. Powyższym naruszono art. 22 ust. 4, art. 7 ust. 1 w związku z art. 36 ust. 1 pkt 5 oraz art. 41 pkt 7 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Przygotowanie i przeprowadzenie postępowania należało do komisji przetargowej powołanej zarządzeniem Wójta Gminy Krzyżanowice Nr 0050.11.2013 z dnia 28 stycznia 2013 r.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia z dnia 11 lutego 2013 r. zatwierdził p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice.

- W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2011 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego p.n.: „Poprawa dostępności komunikacyjnej do drogi krajowej nr 45 poprzez przebudowę ulicy wiejskiej w Roszkowie” Zadanie współfinansowane ze środków Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011” stwierdzono, że:

* w zakresie warunku dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia zamawiający zażądał, aby wykonawcy wykazali, że dysponują lub będą dysponować jedną osobą posiadającą uprawnienia drogowe lub budowlane, która należeć winna do właściwej izby samorządu terytorialnego w trakcie realizacji zamówienia, co było niezgodne z art. 26 ust. 2a, art. 22 ust. 4 w związku z art. 36 ust. 1 pkt 5 oraz art. 41 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) a także art. 20a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42 z późn. zm.),

* w opisie sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, zamawiający zapisał, że w sytuacji, gdy o udzielenie zamówienia ubiegają się podmioty działające wspólnie, warunki z art. 22 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych, musi spełniać „każdy podmiot składający wspólną ofertę w zakresie w jakim będzie uczestniczył w realizacji zamówienia zgodnie ze złożoną ofertą”, co było niezgodne z art. 23 ust. 3 w związku z art. 22 ust. 4 i art. 7 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych,

Do przygotowania i przeprowadzenia postępowania przetargowego powołana została komisja przetargowa na mocy zarządzenia Nr 0050.35.2011 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 3 czerwca 2011 r. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia z dnia 10 czerwca 2011 r., zatwierdzona została przez p. Grzegorza Utrackiego – Wójta Gminy Krzyżanowice.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Krzyżanowice w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do art. 7 ust. 1, art. 22 ust. 4, art. 23 ust. 3, art. 26 ust. 2a, art. 29 ust. 1 - 3, art. 36 ust. 1 pkt 5, art. 41 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie dochodów budżetowych:

- *Do dnia zakończenia kontroli zaniechano podjęcia czynności mających na celu ustalenie należności od właściciela kontenera na odzież używaną o numerze 38117, za korzystanie z nieruchomości stanowiącej własność Gminy, na której ww. kontener jest posadowiony, przy ul. Raciborskiej w Chałupkach. Z wyjaśnień udzielonych przez p. Grzegorza Utrackiego – Wójta Gminy Krzyżanowice wynika, że ww. kontener zlokalizowany jest w pasie drogi gminnej. Gmina nie była w posiadaniu wiedzy, czyją własnością jest ww. kontener oraz nie uzyskiwała dochodów z tego tytułu, tj. opłaty za zajęcie pasa drogowego, czynszu dzierżawy bądź też odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm. a następnie Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny. Ponadto, zgodnie z art. 40 ust. 12 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 o drogach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 260 z późn. zm.), za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia zarządcy drogi zarządca drogi wymierza, w drodze decyzji administracyjnej, karę pieniężną w wysokości 10-krotności opłaty. W myśl art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), organy działające za jednostkę samorządu terytorialnego, są zobowiązane do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki. Z kolei zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 tej ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 5 do czynności tych należą czynności związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniana z zasobu oraz prowadzenie windykacji tych należności. Zadania w zakresie gospodarowania mieniem gminy należały do pracowników Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Gruntami, nad którymi nadzór sprawował Kierownik tego Referatu.*

Wniosek nr 2

Podjąć działania mające na celu wyeliminowanie stanu bezumownego korzystania z nieruchomości gminnej przez podmiot odpowiedzialny za ustawienie kontenera na odzież używaną oraz ustalenie należności za korzystanie z tej nieruchomości, stosownie do art. 40 ust. 12 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 260 z późn. zm.), art. 12 i art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

- *Do dnia zakończenia kontroli organ podatkowy zaniechał podjęcia czynności mających na celu ustalenie podatku od nieruchomości od części nieruchomości zajętych na ustawienie kontenerów na odzież używaną, znajdujących się na terenie Gminy Krzyżanowice. Zgodnie z art. 272 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających mających na celu m.in. sprawdzenie terminowości składania deklaracji oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedłożonymi dokumentami. Stosownie do art. 274 a § 1 i 2 ww. ustaw, organ podatkowy może żądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełniania deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.*

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm. a następnie w Dz. U. z 2014 r., poz. 849), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają grunty. Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą. Stosownie do treści art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu wg ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lud od zaistnienia zdarzenia, mającego wpływ na wysokości opodatkowania w tym roku. W myśl przepisu art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, osoby prawne są obowiązane odpowiednio skorygować deklaracje podatkowe w razie zaistnienia zdarzenia, mającego wpływ na wysokość opodatkowania w danym roku.

Powyższe dotyczyło:

- kontenera nr 38117, posadowionego na nieruchomości stanowiącej własność Gminy Krzyżanowice,
- kontenera nr 14165, znajdującego się na nieruchomości stanowiącej własność osoby fizycznej, podatnika o numerze ewidencyjnym 010088,

- trzech kontenerów o numerach: 38091, 4350, 5268, znajdujących się na nieruchomościach stanowiących własność kościelnych osób prawnych z siedzibą odpowiednio w Chałupkach i Tworkowie,
  - trzech kontenerów o numerach: 38120, 21237, 41791, znajdujących się na nieruchomościach osób prawnych,
  - jedenastu kontenerów o numerach: 38803, 11014, 4235, 38122, 38093, 1427, 33994, 38123, 11614, 38116, 25309 znajdujących się na nieruchomościach Skarbu Państwa.
- Zadania w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości wykonywali pracownicy Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice.

Wniosek nr 3

Podjąć skuteczne działania mające na celu prawidłowe opodatkowanie nieruchomości zajętych na ustawienie kontenerów na odzież używaną, stosownie do art. 272 pkt 1 i pkt 3, art. 274a § 1 i § 2, art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), mając na uwadze art. 1 a ust. 1 pkt 3 oraz art. 2 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 6 i art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849).

- Nieprawidłowo dokonano czynności sprawdzających deklaracje podatkowe na lata 2013 - 2014 kościelnych osób prawnych z siedzibą w Tworkowie i Chałupkach, poprzez brak stwierdzenia uchybień w sytuacji, gdy ww. podatnicy nie wykazali w deklaracjach powierzchni gruntu przy jednoczesnym wskazaniu powierzchni budynków. Na złożonych deklaracjach podatkowych organ podatkowy dokonał jedynie adnotacji: „nie stwierdzam uchybień pod względem formalno-prawnym i rachunkowym”. Powyższym naruszono art. 272 pkt 1 i 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 9 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm. a następnie z 2014 r., poz. 849). Stosownie do powołanych przepisów, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających mających na celu m.in. sprawdzenie terminowości składania deklaracji oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedłożonymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Natomiast osoby prawne, są obowiązane:
  - składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku,
  - odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia zdarzenia mającego wpływ a wysokość opodatkowania, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia.
 Zadania w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości wykonywali pracownicy Referatu Budżetu i Finansów, nad którymi nadzór sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice.

Wniosek nr 4

Wezwać podatników - kościelne osoby prawne do złożenia deklaracji podatkowych na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 1 i pkt 3, art. 274a § 2, art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), mając na uwadze art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1169 z późn. zm.) oraz art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849).

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe, stosownie do art. 272 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- *W okresie od 2010 r. do lutego 2014 r. wystawiano nakazy płatnicze (decyzje) dotyczące łącznego zobowiązania pieniężnego, ustalające wysokość zobowiązania podatkowego dla nieżyjącego podatnika o numerze karty kontowej 100184 oraz na użytkownika gruntów po zmarłym podatniku o numerze karty kontowej 090120.*

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 1381 z późn. zm.), i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm. a następnie Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm., obecnie), podatnikami podatku rolnego i od nieruchomości są osoby fizyczne, będące m.in.: właścicielami lub posiadaczami samoistnymi odpowiednio gruntów, nieruchomości lub obiektów budowlanych. Stosownie do art. 97 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), spadkobiercy przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy. Zgodnie z art. 100 przytoczonej ustawy, organy podatkowe właściwe ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy orzekają w odrębnych decyzjach o zakresie odpowiedzialności poszczególnych spadkobierców lub określają wysokość nadpłaty albo zwrotu podatku. W decyzji organ podatkowy określa wysokość znanych w dniu otwarcia spadku zobowiązań spadkodawcy. Natomiast zgodnie z art. 102 Ordynacji podatkowej, art. 100 stosuje się, jeżeli w stosunku do spadkodawcy nie zostało wszczęte postępowanie podatkowe lub postępowanie podatkowe, którego stroną był spadkodawca, zostało zakończone decyzją ostateczną. W razie śmierci strony w toku postępowania w sprawach dotyczących praw lub obowiązków wymienionych w art. 97 w miejsce dotychczasowej strony wstępują jej spadkobiercy.

W trakcie kontroli ustalono, że kartę kontową nr 100184 prowadzono na nieżyjącego podatnika, natomiast kartę kontową nr 090120 prowadzono na nieżyjącego podatnika oraz użytkownika części nieruchomości (gruntów rolnych).

Nakazy płatnicze wystawione na podatnika karty kontowej 100184 odbierali członkowie rodziny, zamieszkujący pod tym samym adresem, a w nakazach płatniczych wystosowanych

dla podatnika o nr karty kontowej 090120 wskazano użytkownika części nieruchomości (gruntów rolnych) wraz z wielkością udziału.

Ponadto, zaległość w podatku od nieruchomości podatnika o nr karty kontowej 090120 nie została objęta windykacją, tj. nie wystawiano upomnień i tytułów wykonawczych. Natomiast zaległość z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego podatnika o nr karty kontowej 100184 objęto windykacją, pomimo że do dnia zakończenia kontroli organ nie podjął działań mających na celu ustalenie następców prawnych zmarłego podatnika. Upomnienia i tytuły wykonawcze wystawiano na domniemanego spadkobiercę nieruchomości.

Stosownie do § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761, a następnie stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), przypisu podatku na karcie kontowej należy dokonywać na podstawie doręczonej stronie decyzji w związku z art. 212, art. 21 § 1 pkt 2, art. 133 § 1 Ordynacji podatkowej.

Zgodnie z art. 21 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania. Ponadto, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

W myśl § 3 pkt 1-3 ww. rozporządzenia Ministra Finansów zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności: prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków, sprawdzanie terminowości wpłat należności przez podatników, terminowe podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, takich jak upomnienia, tytuły wykonawcze.

Zadania w zakresie czynności sprawdzających informacje osób fizycznych składanych dla celów podatku od nieruchomości oraz prowadzenia księgowości podatkowej, a także w zakresie bieżącej i terminowej windykacji zaległości podatkowych wykonywali pracownicy Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie wystawiania decyzji wymiarowych podatnikom, prowadzenia ewidencji podatkowej, egzekwowania podatków, stosownie do § 3 pkt 1-3, § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849), art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 z późn. zm.), art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r.

o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Podjąć działania w celu ustalenia następców prawnych byłych podatników o numerach kart kontowych: 90120, 100184, mając na uwadze art. 97, art. 100 w związku z art. 102 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.). W przypadku ustalenia, że przedmiot opodatkowania pozostaje w posiadaniu samoistnym – wydać i doręczyć decyzję ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego posiadaczowi samoistnemu, na którym zgodnie z przepisami prawa podatkowego ciąży obowiązek podatkowy, mając na uwadze art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 z późn. zm.), i art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W okresie od 2010 r. do 30 września 2014 r. nieterminowo wystawiano dowody OT dotyczące nabycia z mocy prawa nieruchomości na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego, co było niezgodne z wewnętrznymi regulacjami obowiązującymi w Urzędzie Gminy Krzyżanowice, zawartymi § 2 pkt VI Dokumenty wewnętrzne ppkt 3 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych dla jednostki Urząd Gminy Krzyżanowice stanowiącej załącznik Nr 1 do zarządzenia Wójta Gminy Krzyżanowice Nr 0152/45/08 z dnia 8 września 2008 r.*

Powyższe skutkowało niebezpiecznym ujmowaniem w księgach rachunkowych operacji gospodarczych, związanych z nabyciem nieruchomości na podstawie osiemnastu decyzji wystawionych przez Wojewodę Śląskiego. Opóźnienia w zakresie wystawiania dowodów OT wynosiły do kilku miesięcy.

Ponadto, wystawiano dowody OT przed uprawomocnieniem się decyzji stanowiących podstawę ich nabycia. Powyższe stwierdzono na podstawie ośmiu decyzji wystawionych przez Wojewodę Śląskiego. Wpisy do ksiąg rachunkowych dokonywano przed terminem do kilkunastu dni, zanim decyzja stała się ostateczna.

Zgodnie z ww. Instrukcją obiegu i kontroli dokumentów księgowych dla jednostki Urząd Gminy Krzyżanowice, w zakresie ewidencji stanu i ruchu środków trwałych o podstawowym znaczeniu, wymagane są m.in. następujące dokumenty: OT – przyjęcie środka trwałego – stanowi udokumentowanie inwestycji zakończonych, tj. robót budowlano-montażowych na podstawie protokołu odbioru końcowego i przekazania inwestycji do użytku. Druki OT i LT stosuje się również do ewidencji księgowej gruntów, stanowiących mienie komunalne. Dokumenty te sporządza i przekazuje odpowiedzialny pracownik z referatu rolnictwa, ochrony środowiska i gospodarki gruntami na podstawie dokumentacji o zbyciu, nabyciu gruntów lub decyzji o przekształceniu wieczystego użytkowania wieczystego prawa użytkowania w prawo własności. Informacja przekazywana jest w ciągu 7 dni do księgowości po podpisaniu aktu notarialnego lub wydaniu decyzji. Wszystkie dokumenty OT, PT, LT zatwierdza Wójt oraz Skarbnik lub osoby przez nich upoważnione.

W dniu 28 listopada 2014 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wpłynęła Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów księgowych” wprowadzona zarządzeniem Nr 0050.178.2014 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 26 listopada 2014 r. W powyższej Instrukcji uszczegółowiono zapisy dotyczące obiegu dokumentów w zakresie decyzji administracyjnej. W instrukcji tej zapisano: informacja przekazywana jest w ciągu 7 dni do księgowości od daty podpisania aktu notarialnego oraz otrzymania prawomocnego orzeczenia sądu. W przypadku decyzji administracyjnych informacja ta jest przekazywana do księgowości niezwłocznie po otrzymaniu potwierdzenia o uprawomocnieniu się decyzji w terminie umożliwiającym ujęcie operacji we właściwym okresie sprawozdawczym.

Zadania w zakresie gospodarki gruntami gminnymi, w tym spraw z zakresu komunalizacji oraz sporządzanie dowodów OT należało do pracowników Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Gruntami. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik ww. Referatu.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie środków trwałych Urzędu Gminy Krzyżanowice należało do obowiązków pracowników Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w powyższym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice, do której zadań należało kierowanie ww. Referatem.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Krzyżanowice w zakresie przestrzegania przepisów wewnętrznych, stosownie do wewnętrznych regulacji obowiązujących w Urzędzie Gminy w Krzyżanowicach, zawartych w Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych wprowadzonej zarządzeniem Nr 0050.178.2014 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 26 listopada 2014 r., mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- *W ewidencji księgowej konta 011 – „Środki trwale” niebieżąco uwidoczniiono operacje gospodarcze dotyczące zbycia nieruchomości, tj.:*
    - * działki nr 386 k.m. 2 w Bolesławiu – sprzedanej na mocy umowy z dnia 8 marca 2012 r. – operację ujęto w ewidencji pod datą 28 czerwca 2012 r.,*
    - * działek w Bieńkowicach, oznaczone numerami: 7, 35, 1, 5, 108, 167/48, 169/60, 80, 81, 82, 171/93, 154/76, 107, 115, 63; w Krzyżanowicach, oznaczone numerami: 492/1, 509/5, 564, 578, 587/1 (587), 587/1 (wg protokołu przekazania 587), 588, w Tworkowie, oznaczone numerami: 11/1, 18, 2/1, 1068/1, 1080/1, 1088/1, 1099, 742 (o pow. 4.300 m²), 742 (o pow. 2.900 m²) 746, 795 – nieruchomości stały się własnością Skarbu Państwa na mocy decyzji nr 1/2012 Wojewody Śląskiego z dnia 6 grudnia 2012 r. o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych dla inwestycji p.n.: „Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze w województwie śląskim, która stała się ostateczna z dniem 12 stycznia 2013 r. – operację ujęto w ewidencji pod datą 18 września 2013 r.*
- Naruszono tym art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. a następnie Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Ponadto, stosownie do art. 24 ust. 5 pkt 1 ww. ustawy, księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie*

w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych. Powyższe naruszyło również zasady funkcjonowania konta 011, zawarte w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 128 z późn. zm. a następnie z 2013 r., poz. 289) jak też zakładowy plan kont, stanowiący odpowiednio:

* załącznik nr 3 do zarządzenia nr 0152/33/10 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 29 października 2010 r.,

* załącznik nr 3 do zarządzenia nr 0050.122.2012 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 14 sierpnia 2012 r.

* załącznik nr 3 do zarządzenia nr 0050.108.2013 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 11 lipca 2013 r.

Przyczyną nieprawidłowości było nieterminowe przekazanie dowodów LT – likwidacja środka trwałego przez pracowników Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Gruntami do komórki księgowej, i tak dowód LT nr 0003 z 9 marca 2012 r. (dotyczący działki nr 386), wpłynął do księgowości dnia 28 czerwca 2012 r. Natomiast dowody LT o numerach od 0007 do 0039 (dotyczące działek nabytych przez Skarb Państwa) wpłynęły do księgowości dnia 18 września 2013 r. Stosownie natomiast do zapisów Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych dla jednostki Urząd Gminy Krzyżanowice, wprowadzonej zarządzeniem nr 0152/45/08 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 8 września 2008 r. (ze zmianami): dowód LT – likwidacja środka trwałego „stanowi udokumentowanie każdorazowej likwidacji środka trwałego bez względu na powód likwidacji (...). Druki OT i LT (...) sporządza i przekazuje odpowiedzialny pracownik z Referatu rolnictwa ochrony środowiska i gospodarki gruntami na podstawie dokumentacji o zbyciu, nabyciu gruntów lub decyzji o przekształceniu wieczystego prawa użytkowania w prawo własności.

Informacja przekazywana jest w ciągu 7 dni do księgowości po podpisaniu aktu notarialnego”.

- Nieprawidłowo sporządzono dowody źródłowe OT – „Przyjęcie środka trwałego” dotyczące zakończonych inwestycji, na podstawie których na stronie Wn konta 011 – „Środki trwałe” w korespondencji ze stroną Ma konta 080 – „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”, błędnie ujęto wartość zakończonych zadań inwestycyjnych pomimo faktu, że faktycznie zadania nie zostały zrealizowane, a koszty zadań nie zostały w całości poniesione i nie były zaewidencjonowane na stronie Wn konta 080.

Powyższe dotyczyło:

* „Przebudowy ul. Krzyżanowskiej w Tworkowie łączącej drogę powiatową S 3516 z drogą krajową nr 45”- zakończoną inwestycję przyjęto na stan środków trwałych na podstawie dowodu OT 0069/1-2/XI/2013 z dnia 29 listopada 2013 r. (pod datą z dowodu) na kwotę 1.352.776,93 zł. Natomiast na dzień ten faktyczne koszty ww. inwestycji (konto 080-1-42) wynosiły 1.338.016,93 zł – różnica: 14.760 zł. Ostatnia faktura opiewająca na kwotę tejże różnicy wystawiona została dopiero dnia 12 grudnia 2013 r. a wpłynęła do siedziby Urzędu dnia 19 grudnia 2013 r.,

* „Poprawy dostępności komunikacyjnej do drogi krajowej nr 45 poprzez przebudowę ulicy wiejskiej w Roszkowie” – zakończoną inwestycję przyjęto na stan środków trwałych

na podstawie dowodu OT0054/1-2/XI/2011 z dnia 30 listopada 2011 r. (pod datą z dowodu) na kwotę 518.083,70 zł. Natomiast na dzień ten faktyczne koszty ww. inwestycji (konto 080-1-04) wynosiły 11.956 zł – różnica: 506.127,70 zł. Wszystkie pozostałe koszty ujęte zostały w grudniu 2011 r.

Naruszono tym art. 21 ust. 1 pkt 3, art. 22 ust. 1, art. 28 ust. 8 oraz art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. a następnie Dz. U z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie z powołanymi przepisami dowód księgowy powinien zawierać m.in. opis operacji gospodarczej oraz jej wartość, winien być rzetelny, to jest zgodny z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentuje. Natomiast księgi rachunkowe winny być prowadzone rzetelnie.

Natomiast aktywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy, przy czym koszty wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania.

Powyższe naruszyło również zasady funkcjonowania konta 011 oraz konta 080, zawarte w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 128 z późn. zm. a następnie Dz. U. z 2013 r., poz. 289) jak też zakładowy plan kont, stanowiący odpowiednio:

* załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 0152/33/10 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 29 października 2010 r.,

* załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 0050.122.2012 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 14 sierpnia 2012 r.

* załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 0050.108.2013 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 11 lipca 2013 r.

Ze złożonych przez pracowników wyjaśnień wynika, że jedną z przyczyn ww. nieprawidłowości były niejednoznaczne zapisy Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych dla jednostki Urząd Gminy Krzyżanowice, wprowadzonej zarządzeniem Nr 0152/45/08 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 8 września 2008 r., z której wynikało, że „Po zakończeniu inwestycji sporządza się dokument „OT” – przyjęcie inwestycji do eksploatacji i ewidencji środków trwałych. Dokument ten sporządzany jest przez pracownika merytorycznie odpowiedzialnego w momencie otrzymania protokołu odbioru i niezwłocznie przekazywany do księgowości budżetowej”.

Dowody źródłowe OT wystawił Inspektor ds. drogownictwa.

Prowadzenie ewidencji analitycznej środków trwałych oraz kosztów inwestycji należało do zakresu czynności Głównego Księgowego Urzędu Gminy.

W dniu 28 listopada 2014 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wpłynęła Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów księgowych” wprowadzona zarządzeniem Nr 0050.178.2014 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 26 listopada 2014 r. W powyższej Instrukcji uszczegółowiono zapisy o dowodach OT dotyczących zakończonych inwestycji. Zapisano mianowicie, że podstawą wystawienia dowodu OT jest protokół odbioru końcowego wraz z wystawioną fakturą końcową, natomiast nakłady poniesione po sporządzeniu dokumentu OT wymagają dokonania korekty wskazanej w nim wartości.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Krzyżanowice w zakresie wystawiania i obiegu dowodów księgowych dotyczących operacji gospodarczych środkami trwałymi, w tym ich zbywania i nabywania oraz prowadzenia ewidencji księgowej środków trwałych, stosownie do art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 art. 21 ust. 1 pkt 3, art. 22 ust. 1 art. 24 ust. 1, art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), zasad funkcjonowania konta 011 oraz konta 080, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. Nr 289) jak też w zakładowym planie kont, stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia nr 0050.108.2013 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 11 lipca 2013 r. wraz ze zmianami oraz zasad obiegu dokumentów określonych w Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych wprowadzonej zarządzeniem Nr 0050.178.2014 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 26 listopada 2014 r.

- *W księgach rachunkowych 2014 r. ujęto koszty z tytułu usług, które dotyczyły 2013 r. Naruszono tym art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), zgodnie z którym w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.*

Powyższe wynikało z dokumentów, które wpłynęły w styczniu 2014 r. i dotyczyły usług za grudzień 2013 r., tj.:

- *Faktura VAT nr 18/2013 z dnia 31 grudnia 2013 r. w kwocie 836,40 zł;*
- *Faktura VAT nr FV-53189/G0400/04/RB/S/P/12/13 z dnia 7 stycznia 2014 r. w kwocie 5,657,20 zł;*
- *Faktura VAT nr 1262008428 z dnia 3 stycznia 2014 r. w kwocie 9.669,77 zł;*
- *Faktura VAT nr S/5030008448/2014 z dnia 9 stycznia 2014 r. w kwocie 1.664,07 zł;*
- *Faktura VAT nr FKA08041579/001/14 z dnia 9 stycznia 2014 r. w kwocie 330,66 zł ł;*
- *zbiorcze zestawienie faktur VAT nr 10001230/72/14 z dnia 12 stycznia 2014 r. kwocie 26.666,10 zł;*
- *Faktura VAT nr D/10/5011017/0814R z dnia 12 stycznia 2014 r. w kwocie 1.552,54 zł;*
- *Nota księgowa nr 3/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w kwocie 2.375,10 zł;*
- *Faktura VAT nr 002/2014 z dnia 2 stycznia 2014 r. w kwocie 345,60 zł.*

W wewnętrznych przepisach dotyczących polityki rachunkowości wprowadzonych zarządzeniem Wójta Gminy Krzyżanowice Nr 0050.108.2013 z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie zasad rachunkowości przyjętych przez jednostkę Urząd Gminy Krzyżanowice oraz zakładowych planów kont dla budżetu Gminy Krzyżanowice i jednostki Urząd Gminy Krzyżanowice uregulowano wyłącznie zaliczanie kosztów okresu poprzedniego w zakresie miesięcznych okresów sprawozdawczych.

Dopiero zarządzeniem Wójta Gminy Krzyżanowice Nr 0050.139.2014 z dnia 25 września 2014 r., w sprawie zmiany ww. zarządzenia Nr 0050.108.2013 z dnia 11 lipca 2013 r.

uszczegółowiono politykę rachunkowości o zapis: do faktur wpływających na początku roku przyjmuje się zasadę, iż faktury dotyczące poprzedniego roku księguje się w koszty, zobowiązania poprzedniego roku.

Ponadto, w lipcu 2014 r. niebieżąco zaksięgowano w ewidencji księgowej zdarzenia gospodarcze, które dotyczyły usług za czerwiec 2014 r. Było niezgodne z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn.zm., obecnie Dz. U z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) oraz klasyfikacją zdarzeń wprowadzoną zarządzeniem Wójta Gminy Krzyżanowice Nr 0050.108.2013 z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie zasad rachunkowości przyjętych przez jednostkę Urząd Gminy Krzyżanowice oraz zakładowych planów kont dla budżetu Gminy Krzyżanowice i jednostki Urząd Gminy Krzyżanowice. Zgodnie z ww. przepisami, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Zgodnie z przyjętymi zasadami, każda operacja gospodarcza udokumentowana dowodem księgowym zapisywana jest z uwagi na obowiązujący termin sporządzania sprawozdań finansowych faktury, rachunki i inne dowody księgowe wpływające do referatu finansowego do dnia szóstego następnego miesiąca, ujmując się w ewidencji księgowej w miesiącu sprawozdawczym (koszty, zobowiązania, zaangażowanie) natomiast faktury, rachunki wpływające po tym terminie ujmując się w ewidencji księgowej w miesiącu następnym.

Powyższe wynikało z dokumentów, które wpłynęły do Referatu Budżetu i Finansów do dnia szóstego następnego miesiąca, które ujęto w kosztach lipca 2014 r., pomimo iż dotyczyły usług za czerwiec 2014 r., tj.:

- Faktura VAT nr FV 079/2014 z dnia 30 czerwca 2014 r. w kwocie 2.545,20 zł;
- Faktura VAT nr 2928/2014 z dnia 30 czerwca 2014 r. w kwocie 313,65 zł;
- Faktura VAT nr 21/06/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w kwocie 3.039,23 zł;
- Faktura VAT nr 22/06/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w kwocie 2.453,75 zł;
- Faktura VAT FVS/0040/06/2014 z dnia 30 czerwca 2014 r. w kwocie 1.783,50 zł;
- Faktura VAT FVS/0026/06/2014 z dnia 30 czerwca 2014 r. w kwocie 3.388,40 zł;
- Faktura VAT Nr 17/988/3/172213038/3R/2014 z dnia 2 lipca 2014 r. w kwocie 97,99 zł;
- Faktura VAT nr 165/2014 z dnia 30 czerwca 2014 r. w kwocie 2.607,60 zł;
- Faktura VAT nr RFA016/06/14 z dnia 14 czerwca 2014 r. w kwocie 1.168,50 zł.

Zadania w zakresie dekretacji, prowadzenia ewidencji księgowej należały do pracowników w Referacie Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice, do której również zgodnie z zakresem czynności należało przygotowywanie zarządzeń Wójta Gminy.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie ujmowania kosztów w księgach rachunkowych roku, którego koszty te dotyczyły oraz w zakresie bieżącego ujmowania w ewidencji księgowej zdarzeń gospodarczych, stosownie do art. 6 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) oraz zarządzenia Wójta Gminy Krzyżanowice Nr 0050.108.2013 z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie zasad rachunkowości przyjętych przez jednostkę Urząd Gminy Krzyżanowice oraz zakładowych planów kont dla budżetu Gminy Krzyżanowice i jednostki Urząd Gminy Krzyżanowice wraz ze zmianami, mając na uwadze

art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- *W bilansach z wykonania budżetu Gminy Krzyżanowice sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r., na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień 31 grudnia 2013 r. wykazano zobowiązania krótkoterminowe jako zobowiązania długoterminowe. Naruszono tym art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn.zm., Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 289). Zgodnie z definicją zawartą w powyższym przepisie ustawy o rachunkowości, przez zobowiązania krótkoterminowe rozumie się ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.*

Powyższe stwierdzono w:

- bilansie z wykonania budżetu za 2011 r., w którym w poz. zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 413.281,80 zł;

- bilansie z wykonania budżetu za 2012 r., w którym w poz. zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 431.385,08 zł,

- bilansie z wykonania budżetu za 2013 r., w którym w poz. zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 289.971,32 zł.

Zobowiązania te dotyczyły zaciągniętych przez Gminę Krzyżanowice pożyczek, których części (raty) były wymagalne w ciągu 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Zobowiązania te potraktowano jako długoterminowe, gdyż pierwotny termin ich spłaty był dłuższy niż rok (zgodnie z umową termin spłaty ostatniej raty).

Dane do bilansu w zakresie zobowiązań krótko i długoterminowych zostały przygotowane przez Głównego Księgowego Urzędu, nad którym nadzór sprawuje p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice.

Bilanse z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2011 r. oraz na dzień 31 grudnia 2013 r. podpisali: p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice oraz Główny Księgowy Urzędu Gminy Krzyżanowice.

Bilans z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2012 r. podpisali: p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice oraz p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Krzyżanowice w zakresie sporządzania bilansów z wykonania budżetu Gminy Krzyżanowice, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r.

poz. 289), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- W 2012 r. nie wykazano wartości udzielonego poręczenia w wysokości 128.000,00 zł w sprawozdaniach (jednostkowym i zbiorczym) Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji w części B w wierszu F3 wg stanu na koniec III i IV kwartału 2012 r. Natomiast w 2011 r. nieprawidłowo wykazano wartość niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczenia w wysokości 83.737,87 zł w sprawozdaniach (jednostkowym i zbiorczym) Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji w części B w wierszu F1 wg stanu na koniec IV kwartału 2011 r. Naruszono tym § 2 ust. 2 oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i 3, § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247) oraz § 4 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia. Ponadto, było to również niezgodne z postanowieniami umów zawartych w dniach: 25 września 2012 r. oraz z 4 października 2010 r. oraz prowadzoną ewidencją pozabilansową do konta 994 – „Udzielone gwarancje i poręczenia”.

W 2012 r. Gmina Krzyżanowice poręczyła spłatę pożyczki zaciągniętej przez Samodzielny Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego z siedzibą w Krzyżanowicach do kwoty 128.000,00 zł na podstawie umowy z dnia 25 września 2012 r. Poręczenie obejmowało kwotę kapitału pożyczki, naliczone odsetki, kary umowne i inne należności Funduszu. W 2010 r. Gmina Krzyżanowice również poręczyła spłatę pożyczki zaciągniętej przez Samodzielny Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego z siedzibą w Krzyżanowicach do kwoty 158.000,00 zł na podstawie umowy z dnia 4 października 2010 r. Poręczenie obejmowało kwotę kapitału pożyczki, naliczone odsetki, kary umowne i inne należności Funduszu.

W wierszu F1 w części B sprawozdania Rb-Z za IV kwartał 2011 r. jako wartość nominalną niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec okresu sprawozdawczego nieprawidłowo wykazano kwotę 83.737,87 zł, mimo iż na koniec okresu sprawozdawczego wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiła 113.765,82. Z ewidencji pozabilansowej ww. konta 994 również wynikała kwota 113.765,82 zł.

Sprawozdania Rb-Z wg stanu na koniec III, IV kwartału 2012 r. podpisali p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice oraz Główny Księgowy Urzędu.

Sprawozdanie (jednostkowe) Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2011 r. podpisali p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice oraz p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice.

Sprawozdania (zbiorcze) Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2011 r. podpisali p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice oraz Główny Księgowy Urzędu.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji do udzielonych poręczeń oraz przygotowania danych do sprawozdań Rb-Z wg stanu na koniec ww. okresów należały do Głównego Księgowego Urzędu. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice.

Wniosek nr 12

Zapewnić prawidłowość wykazywania danych o udzielonych przez Gminę Krzyżanowice poręczeniach w sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, stosownie do § 2 ust. 2, § 4 ust. 1 oraz § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247 z późn. zm.), § 4 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia.

- *W latach od 2012 r. do 6 października 2014 r. w wewnętrznych uregulowaniach opisujących zasady (politykę) rachunkowości, wprowadzonych zarządzeniami Wójta Gminy Krzyżanowice: Nr 0152/33/10 z dnia 29 października 2010 r., Nr 0050.122.2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r., Nr 0050.108.2013 z dnia 11 lipca 2013 r. ze zmianami, przyjęto nieprawidłowy opis zasad funkcjonowania konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”.*

W planie kont dla budżetu Gminy Krzyżanowice wskazano, że na stronie Wn konta 223 ujmuje się środki przelane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 133 („Rachunek budżetu”), z jednoczesnym zapisem działu i rozdziału, którego dotyczą. W celu łatwiejszego uzgodnienia stanu przekazanych kwot przyjmuje się możliwość księgowania zwrotu niewykorzystanych środków po tej samej stronie Wn konta lecz ze znakiem ujemnym i jednoczesnym ujęciem zwrotu w klasyfikacji (dział, rozdział).

W opisie konta 133 wskazano: zapisy na tym koncie dokonywane są wyłącznie na podstawie wyciągów bankowych. Na stronie Wn konta 133 księgowane są wpływy środków pieniężnych dotyczące dochodów Urzędu Gminy oraz jednostek podległych budżetowi gminy. Na stronie Ma konta 133 ujmowane są wypłaty z rachunku budżetu dotyczące zasileń rachunków bieżących jednostek organizacyjnych.

W związku z powyższym, w księgach rachunkowych organu nieprawidłowo ujmowano zwrot niewykorzystanych środków przeznaczonych na wydatki jednostkom budżetowym, zapisem ujemnym po stronie Ma konta 133 w korespondencji z kontem Wn 223.

Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. kont, zawartych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 289). Zgodnie z powyższymi przepisami, konto 223 służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu dokonanych przez te jednostki wydatków budżetowych. Na stronie Wn konta 223 ujmuje się środki przelane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 133. Na stronie Ma konta 223 ujmuje się wydatki dokonane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 902. Ewidencję szczegółową do konta 223 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przekazanych na ich rachunki środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych. Saldo Wn konta 223 oznacza stan przelanych środków na

rachunki bieżące jednostek budżetowych, lecz niewykorzystanych na pokrycie wydatków budżetowych.

W przypadku zwrotu niewykorzystanych środków na rachunek budżetu właściwym księgowaniem jest zapis: Wn 133, Ma 223.

Ewidencję księgową kont 133 i 223 oraz dekretację na tych kontach prowadzili pracownicy Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy Krzyżanowice, do której obowiązków należało przygotowywanie zarządzeń Wójta Gminy.

Zgodnie z treścią art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację w zakresie zasad (polityki) rachunkowości.

Wniosek nr 13

Dostosować politykę rachunkowości do zasad funkcjonowania konta 223, określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie ujmowania operacji na kontach 133 i 223 w ewidencji księgowej budżetu (organu), stosownie do opisu funkcjonowania tych kont określonych w powyższym rozporządzeniu, mając na uwadze art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *W treści regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Krzyżanowice, przyjętym zarządzeniem Nr 0152/25/09 Wójta Gminy Krzyżanowice z dnia 19 maja 2009 r., w § 10 ust. 2, zawarto postanowienie o możliwości przyznania pracownikom w indywidualnych przypadkach dodatku specjalnego na czas nieokreślony, co jest niezgodne z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm., Dz. U. z 2014 r. poz. 1202).*

Od dnia 1 stycznia 2009 r., zgodnie z ww. przepisem, pracownikowi samorządowemu może być przyznany dodatek specjalny w związku z okresowym zwiększeniem zakresu obowiązków lub powierzeniem dodatkowych zadań. Z powyższego wynika, że dodatek specjalny jest świadczeniem o periodycznym charakterze.

Wskazany powyżej regulamin został podpisany przez p. Leonarda Fulneczka – byłego Wójta Gminy Krzyżanowice.

W toku czynności kontrolnych nie stwierdzono przypadku przyznawania pracownikom dodatków specjalnych na czas nieokreślony.

Wniosek nr 14

Dostosować postanowienia regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych przyjętego zarządzeniem Wójta Gminy Krzyżanowice Nr 0152/25/09 z dnia 19 maja 2009 r. w zakresie dotyczącym przyznawania dodatku specjalnego do art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 20014 r. poz. 1202).

W zakresie wydatków na podróże służbowe:

- *W okresie od stycznia 2013 r. do 6 października 2014 r. pracownicy Urzędu Gminy Krzyżanowice odbywali podróże służbowe krajowe i zagraniczne samochodem niebędącym własnością pracodawcy, bez zawarcia z pracodawcą odrębnych umów cywilnoprawnych, co było niezgodne z art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1265 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 1414 z późn. zm.). Zgodnie z ww. artykułem, na podstawie umów cywilnoprawnych mogą być używane, do celów służbowych, samochody osobowe, motocykle i motorowery niebędące własnością pracodawcy.
Powyższe dotyczyło 36 pracowników w 2013 r. i 33 pracowników w 2014 r. (do 31 lipca 2014 r.), którzy w tych okresach odbyli podróże służbowe (krajowe i zagraniczne), wykorzystując do tego celu, zgodnie z poleceniem wyjazdów służbowych, samochody nie będące własnością pracodawcy.
Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223 poz. 1458 z późn. zm., a obecnie Dz. U. z 2014 r. poz. 1202), czynności z zakresu prawa pracy wobec Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy i pozostałych pracowników urzędu wykonuje wójt a stosownie do treści art. 8 ust. 2 ww. ustawy czynności z zakresu prawa pracy wobec Wójta (poza ustaleniem wynagrodzenia) wykonuje Sekretarz Gminy lub inna upoważniona przez Wójta osoba.*
- *W latach 2013 - 2014 dokonywano czynności prawnych polegających na zawieraniu umów skutkujących powstaniem zobowiązań pieniężnych obciążających plan finansowy Urzędu Gminy Krzyżanowice bez kontrasygnaty Skarbnika Gminy lub osoby przez niego upoważnionej.
Powyższe było niezgodne z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), zgodnie z którym jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.
Wskazana nieprawidłowość dotyczyła zawartych z pracownikami Urzędu Gminy Krzyżanowice umów cywilnoprawnych na lata: 2013 (11 umów) i 2014 (10 umów), w sprawie używania pojazdów do celów służbowych (dot. jazd lokalnych), o których mowa w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. Nr 27 poz. 271 z późn. zm.).
Z wyjaśnień udzielonych przez p. Danutę Biczysko – Skarbnika Gminy Krzyżanowice wynika, że ww. umowy nie zostały jej przedłożone do kontrasygnaty, natomiast środki na*

wydatki wynikające z zawartych umów były zabezpieczone w budżecie Gminy Krzyżanowice.

Wskazane wyżej umowy z pracownikami zawarł p. Grzegorz Utracki – Wójt Gminy Krzyżanowice oraz p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice (w przypadku umów zawartych z p. Grzegorzem Utrackim – Wójtem Gminy Krzyżanowice, występującym po stronie pracownika).

- Za okres od stycznia 2013 r. do 31 lipca 2014 r. p. Grzegorzowi Utrackiemu – Wójtowi Gminy Krzyżanowice i p. Marcinowi Kuczy – Sekretarzowi Gminy Krzyżanowice wypłacono kwoty ryczałtu z tytułu używania pojazdu do celów służbowych (jazdy lokalne) w wysokości wyższej niż wynikająca z zawartych umów w ww. sprawie. Powyższe było niezgodne z treścią art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) oraz postanowieniami § 4 w zw. z § 3 i § 5 zawartych umów w sprawie używania pojazdu do celów służbowych z dnia 2 stycznia 2013 i z dnia 13 stycznia 2014 r. (jazdy lokalne). Stosownie do wskazanych wyżej postanowień umownych, kwotę przysługującego ryczałtu (300 km x 0,8300 zł), zmniejsza się o jedną dwudziestą drugą za każdy dzień roboczy nieobecności w pracy z powodu choroby, urlopu lub innej nieobecności oraz podróży służbowej trwającej co najmniej 8 godzin. Podstawą wypłaty miesięcznego ryczałtu pieniężnego za jazdy lokalne jest comiesięczne złożone przez pracownika pisemne oświadczenie o używaniu pojazdu do celów służbowych do jazd lokalnych w danym miesiącu.

Ustalono, że:

- w ośmiu oświadczeniach za 2013 r. i w pięciu oświadczeniach za 2014 r. złożonych przez p. Grzegorza Utrackiego – Wójta Gminy Krzyżanowice, wskazana liczba dni, w czasie których przebywał na delegacji nie odpowiada faktycznej liczbie dni, w których pracownik odbywał podróże służbowe w wymiarze powyżej 8 godzin,
- w trzech oświadczeniach za 2013 r. i dwóch oświadczeniach za 2014 r. złożonych przez p. Marcina Kuczę – Sekretarza Gminy Krzyżanowice, wskazana liczba dni, w czasie których przebywał na delegacji nie odpowiada faktycznej liczbie dni, w których pracownik odbywał podróże służbowe w wymiarze powyżej 8 godzin.

W związku z powyższym:

- kwota ryczałtu wypłacona p. Grzegorzowi Utrackiemu – Wójtowi Gminy Krzyżanowice została zawyżona za okres od stycznia 2013 do lipca 2014 r. łącznie o 339,60 zł (brutto), z tego: za 2013 r. łącznie o 215,08 zł (dotyczy 19 dni), za 2014 r. łącznie o 124,52 zł (dotyczy 11 dni);
- kwota ryczałtu wypłacona p. Marcinowi Kuczy – Sekretarzowi Gminy Krzyżanowice została zawyżona za okres od stycznia 2013 do lipca 2014 r. łącznie o 79,24 zł (brutto), z tego: za 2013 r. łącznie o 56,60 zł (dotyczy 5 dni), za 2014 r. łącznie o 22,64 zł (dotyczy 2 dni).

Przyczyną powyższego była nieprawidłowa kontrola merytoryczna złożonych oświadczeń, polegająca na nieprawidłowym porównaniu danych wykazanych w oświadczeniach z listą obecności pracowników Urzędu Gminy Krzyżanowice za dany miesiąc kalendarzowy, przy czym jak ustalono, na listach obecności w pracy, nie odnotowywano faktu odbycia przez pracowników w przedmiotowych dniach podróży służbowych. Tak prowadzona lista obecności nie umożliwiała dokonania prawidłowej kontroli składanych oświadczeń.

Zadania w zakresie „technicznego prowadzenia spraw związanych z przyznawaniem ryczałtu za przejazdy własnymi środkami lokomocji” należały, zgodnie z zakresem obowiązków, do Inspektora ds. kadr i spraw socjalnych w Referacie Organizacyjnym Urzędu Gminy Krzyżanowice, który dokonał kontroli merytorycznej ww. oświadczeń. Kierownikiem ww. Referatu jest p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice. Skontrolowane w powyższy sposób oświadczenia stanowiły podstawę do sporządzenia przez pracownika Referatu Budżetu i Finansów Urzędu Gminy Krzyżanowice listy wypłat ryczałtów samochodowych.

Listy płac ryczałtów samochodowych zatwierdzili: p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice za: styczeń, luty, kwiecień, maj, czerwiec, sierpień, październik i listopad 2013 r. oraz za: luty, kwiecień, maj, czerwiec 2014 r., p. Grzegorz Utracki – Wójt Gminy Krzyżanowice za wrzesień 2013 r. i lipiec 2014 r.

Zawyżone kwoty ryczałtów w powyżej wskazanych wysokościach zostały zwrócone do kasy Urzędu Gminy Krzyżanowice.

- W latach 2013 - 2014 dokonano zwrotu w nieprawidłowej wysokości kosztów podróży służbowych odbywanych przez 3 pracowników Urzędu Gminy Krzyżanowice, co było niezgodne z § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. z 2002 r. Nr 236 poz. 1990 z późn. zm.) oraz § 2 pkt 2 lit. a w związku z § 3 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167).

Nieprawidłowego zwrotu kosztów podróży dokonano w uwzględnieniu przedłożonych przez pracowników rozliczeń kosztów podróży służbowych odbytych na podstawie poleceń wyjazdów służbowych:

- Nr 23/2013 r. z dnia 16 stycznia 2013 r., w którym pracownik wskazał w rachunku kosztów, iż koszty transportu poniósł organizator wyjazdu, a jednocześnie rozliczył koszty przejazdów do miejsca delegacji w wysokości 323,70 zł,

- Nr 112/2013 z dnia 5 marca 2013 r. i 117/2013 r. z dnia 6 marca 2013 r.;

połączenia te zostały wydane na ten sam dzień, do tej samej miejscowości a w sporządzonych przez pracownika rachunkach kosztów podróży, w obu przypadkach wskazano pokrywający się czas podróży (koszty ww. rozliczeń były w wysokości po 28,22 zł),

- Nr 936/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. i Nr 936/2013 z dnia 29 listopada 2013 r.;

W ww. przypadkach czas podróży określono na ten sam dzień, do tego samego miejsca i w tym samym celu, a w sporządzonych przez pracownika rachunkach kosztów podróży, w obu rozliczeniach wskazano pokrywający się czas podróży (koszty obydwu wypłacono w wysokości odpowiednio: 49,80 zł i 51,46 zł).

Przyczyną powyższego była nieprawidłowa kontrola merytoryczna przedłożonych przez pracowników rozliczeń ww. poleceń wyjazdów służbowych, której dokonał p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice.

Wydatek zatwierdził p. Marcin Kucza – Sekretarz Gminy Krzyżanowice wraz z p. Danutą Biczysko – Skarbnikiem Gminy Krzyżanowice. Zgodnie z wyjaśnieniami p. Marcina Kucza – Sekretarza Gminy Krzyżanowice, z dniem 1 października 2014 r. w Urzędzie Gminy Krzyżanowice zostały wprowadzone nowe zasady wypełniania, sprawdzania druków

podróży służbowych a także ich zatwierdzania, celem uszczelnienia kontroli w zakresie delegacji służbowych.

Ponadto, w toku kontroli przedłożono kserokopie: dowodu wpłaty KP nr 1346/2014 z dnia 19 września 2014 r., potwierdzającego wpłatę do kasy Urzędu Gminy Krzyżanowice przez p. Grzegorza Utrackiego – Wójta Gminy Krzyżanowice kwoty 79,68 zł, tytułem: zwrot wypłaconych delegacji oraz dowodu wpłaty KP nr 1437/2014 z dnia 6 października 2014 r., potwierdzającego wpłatę do kasy Urzędu Gminy Krzyżanowice przez Młodszego Referenta kwoty 323,70 zł, tytułem: zwrot delegacji nr 23/2013.

Wniosek Nr 15

Podjąć działania mające na celu zawarcie z pracownikami Urzędu Gminy Krzyżanowice odrębnych umów w celu odbywania podróży służbowych samochodem niebędącym własnością pracodawcy, mając na względzie art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414 z późn. zm.).

Wniosek Nr 16

Dokonywać czynności prawnych polegających na zawieraniu umów skutkujących powstaniem zobowiązań pieniężnych obciążających plan finansowy Urzędu Gminy Krzyżanowice z tytułu umów zawieranych z pracownikami Urzędu Gminy Krzyżanowice w sprawie używania pojazdów niebędących własnością pracodawcy, z uwzględnieniem art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.).

Wniosek nr 17

Podjąć działania w zakresie zapewnienia dokonywania przez pracowników Referatu Organizacyjnego Urzędu Gminy Krzyżanowice skutecznej kontroli merytorycznej przedkładanych comiesięcznych oświadczeń składanych przez pracownika o używaniu pojazdu do celów służbowych do jazd lokalnych w zakresie określonym w § 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. Nr 27 poz. 271 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

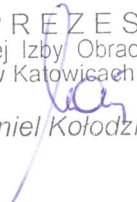
Wniosek Nr 18

Dokonać ponownej kontroli merytorycznej oświadczeń złożonych przez pracowników Urzędu Gminy Krzyżanowice, z którymi zawierano umowy o używaniu pojazdu do celów służbowych do jazd lokalnych w zakresie określonym w § 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.) za lata 2010 - 2014. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w powyższym zakresie, podjąć działania w celu dokonania przez pracowników Urzędu Gminy Krzyżanowice zwrotu wypłaconej kwoty ryczałtu z tytułu używania pojazdu do celów służbowych (jazdy lokalne)

w wysokości nienależnej, mając na względzie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w związku z § 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 113 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartego w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnieść do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Daniel Kołodziej

